

Omvärldsbevakning Nr. 6
Asylsökande och nyanlända
barn och unga

Förändringar m.m.
inom utbildningsområdet m.a.a.
flyktingsituationen

Sammanställt av
Ann-Sofie Gillner

Innehåll

Ensamkommande barn och unga	4
Modell för skolsamverkan ska inkludera fler placerade barn och unga	4
Uppdrag till Länsstyrelsen kring ensamkommande barn som försvinner.....	4
Uppdateringsarbete krävs inför det nya ersättningsystemet för ensamkommande barn och ungdomar	4
Migrationsverket väntar med beslut i ärenden där medicinsk åldersbedömning kan behövas.....	5
Medicinska åldersbedömningar, Rättsmedicinalverket.....	5
Åldersbedömning tidigare i asylprocessen.....	5
Podd om ensamkommande barn och unga, Socialstyrelsen	5
Trelleborgs kommuns arbete med nyanlända och ensamkommande barn	5
Många kommuner känner till självmordsplaner bland ensamkommande	6
Lagstiftning, förordningar mm	6
Lagändringar vid årsskiftet	6
Förslag om skyldighet att erbjuda lovskola.....	6
Förslag om att studerande på gymnasienivå ska kunna få längre uppehållstillstånd.....	6
Förordning (2016:40) om fördelning av anvisningar till kommuner	7
Nyanlända barn och vuxna.....	7
Utökad uppdrag till Delegationen för unga till arbete (DUA)	7
Uppdrag att genomföra insatser för att stärka utbildningens kvalitet för nyanlända barn och elever och vid behov för barn och elever med annat modersmål än svenska	7
Förslag om utredning av tak för hur många nyanlända elever en kommun ska ta emot.....	8
Utredning om kommunal vuxenutbildning	8
Förlängd utredningstid för Mottagandeutredningen	8
Verksamhets- och utgiftsprognos februari 2017, Migrationsverket.....	8
Undantag i PBL ska möjliggöras vid extraordinär flyktingtillströmning	9
Den 16 februari beslutade regeringen om en lagrådsremiss som syftar till att stärka samhällets beredskap för att hantera extraordinära flyktingsituationer. I lagrådsremissen föreslås att regeringen ska ges möjlighet att göra undantag från bestämmelser i plan- och bygglagen för att underlätta möjligheten att ge asylsökande tak över huvudet i situationer när antalet asylsökande är särskilt omfattande. Lagförslaget föreslås träda i kraft den 1 juni 2017.....	9
Nordiskt integrationssamarbete	9
Nordens Valfärdscenter inom Nordiska Ministerrådet har startat ett projekt med fokus på integrationssamarbete. Målsättningen för projektet är att stödja de nordiska ländernas arbete med integration av flyktingar och invandrare genom både erfarenhetsutbyte och skapande av ny kunskap. Inom projektet pågår en kartläggning av befintlig kunskap och forskning om integration	

med syftet att underlätta för erfarenhetsutbyten och utveckling mellan länderna. Det kommer även att sammanställas en idébank med lokala exempel från länderna på arbete med asyl- och flyktingmottagande och integration.	9
Nyanlända barns hälsa	9
Den 16 februari anordnade Barnombudsmannen ett seminarium om nyanlända barns hälsa. Med utgångspunkt i en ny rapport där Barnombudsmannen träffat barn och unga i denna situation, diskuterades hur nyanlända barn mår och varför deras hälsa många gånger förvärras under asylprocessen i Sverige. I panelen fanns bland annat personal från elevhälsan i Järfälla. Via Barnombudsmannens hemsida kan man ta del av en film från seminariet.	9
Snabbspår för lärare och förskollärare.....	9
Medel till Riksidrottsförbundet för idrott för nyanlända	9
Nationell plan mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott.....	9
Rekryteringsprojektet Vård och omsorg, GR.....	10
Syskom Integration Tjörn, Tjörns kommun	10
Förslag om tydligare befogenheter för polisen när beslut om avvísning eller utvisning verkställs.....	10
Förslag för att säkerställa ett sammanhållet mottagande med tidsbegränsade uppehållstillstånd, Ds 2016:45.....	10
Arbetsförmedlingens prognos för år 2017-2018.....	11
Förlängning av ID-kontroller och gränskontroller	11
Migrationsverket stänger asylboenden	11
Förslag angående att införa en handräckningsbestämmelse, prop. 2016/17:86	11
Statistik 2016 samt januari 2017	12
Ensamkommande barn	12
Asylsökande barn och vuxna	12
Rapporter och material	12
Åtgärder för en inkluderande arbetsmarknad, rapport från Konjunkturrådet.....	12
Aktuella kvalitetsgranskningar från Skolinspektionen	12
Flerspråkiga barn i förskolan	12
Utbildning på språkintröduktion i gymnasieskolan.....	12
Skolhuvudmäns mottagande av nyanlända elever	13
Ensamkommande barn i skolan, UR.....	13
Lokala exempel på arbetsmarknads- och utbildningsinsatser samt integration, SKL.....	13
Forskning	13
Avhandling angående skolans mottagande av nyanlända elever	13
Avhandling angående studieprestationer och ambitionsnivå hos barn med två utlandsfödda föräldrar.....	13
Avhandling angående interkulturell skolutveckling	13
Avhandling angående studiemisslyckanden hos elever med utländsk bakgrund.....	14

I detta dokument samlas aktuell information inom området asylsökande och nyanlända med fokus på framförallt barn och unga samt avseende förändringar på utbildningsområdet. Dokumentet uppdateras kontinuerligt. Tidigare har omvärldsbevakningar sammanställts vid fem tillfällen under 2016 (30 mars, 16 juni, 26 augusti, 26 oktober och 19 december 2016).

Ensamkommande barn och unga

Modell för skolsamverkan ska inkludera fler placerade barn och unga

Regeringen har beslutat om ett uppdrag till Skolverket, Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) och Socialstyrelsen att anpassa en modell för skolsamverkan till att även omfatta barn och unga som är placerade i familjehem, jourhem, hem för vård eller boende (HVB) och stödboende.¹ Detta kommer att påverka skolgången för de ensamkommande barn som är placerade på olika former av boenden. Ensamkommande flyktingbarn är en grupp där bättre samordning är särskilt angeläget, enligt utbildningsministern.²

Uppdrag till Länsstyrelsen kring ensamkommande barn som försvinner

Länsstyrelserna fick i januari 2016 ett uppdrag från regeringen att göra en nationell kartläggning och att föreslå åtgärder kring ensamkommande barn som försvinner. Kartläggningen publicerades i november 2016 och finns omnämnd i Omvärldsbevakning nr 5. Den 22 februari överlämnade länsstyrelserna ett antal åtgärdsförslag till regeringen. Förslagen täcker ett antal olika temaområden: Statistik och rapportering, Samverkan och samordning, Lagstiftning och handläggningstider, Gode män och överförmyndare samt Psykisk ohälsa och psykosociala problem. För att få till bättre samverkan och samordning på regional och lokal nivå där barnen finns, har länsstyrelserna även tagit fram ett metodstöd för regional samverkan kring ensamkommande barn som försvinner eller riskerar att försvinna.³

Uppdateringsarbete krävs inför det nya ersättningsystemet för ensamkommande barn och ungdomar

I promemoria 2016-06-21 *Ett nytt ersättningssystem för mottagandet av ensamkommande barn och unga*⁴ lyfts att dagens ersättningssystem har lett till ett svåröverskådligt och administrativt betungande regelverk. Det stora antalet ensamkommande barn och unga innebär att behovet av att förenkla regelverket, dämpa kostnadsutvecklingen och minska den administrativa bördan är stort. Därför föreslås att ersättningen för mottagande av ensamkommande barn i större utsträckning ska utgöras av schabloner som inte är kopplade till överenskommelser med Migrationsverket eller till placeringsform. Ersättningarna bör även kunna betalas ut automatiskt, utan ansökningsförfarande, i så stor utsträckning som möjligt.⁵ Regeringen har inte fattat beslut om förändringar av ersättningssystemen än men förhoppningen är att detta beslut fattas inom kort.

Migrationsverket arbetar för att kunna hantera övergången till schabloniserade kommunersättningar för ensamkommande barn och ungdomar som beräknas träda i kraft 1 juli 2017. För att kunna betala ut de schabloniserade ersättningarna måste Migrationsverket till att börja med veta vilka

¹ <http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2017/02/modell-for-skolsamverkan-ska-inkludera-fler-placerade-barn-och-unga/>

² <http://www.dn.se/nyheter/sverige/ensamkommande-flyktingbarn-ska-fa-bättre-skolgång/>

³ <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/sv/nyheter/2017/sidor/forslag-f%c3%b6r-att-forebygga-att-ensamkommande-barn-forsvinner.aspx/>

⁴ <http://www.regeringen.se/49e724/contentassets/200774d5e2de4a3e8c7ca8ec00ff1c20/ett-nytt-ersattningssystem-for-mottagandet-av-ensamkommande-barn-och-unga>

⁵ <http://www.regeringen.se/artiklar/2016/10/uppdaterad-information-om-nytt-ersattningssystem-for-mottagandet-av-ensamkommande-barn-och-unga/>

ensamkommande barn och ungdomar som finns i varje kommun, både med och utan uppehållstillstånd. Under senvintern och våren kommer Migrationsverket att ta kontakt med samtliga kommuner. Kommunerna kommer få ta del av en lista från Migrationsverket över vilka ensamkommande barn och ungdomar som de har registrerade i respektive kommun. Därefter ska kommunerna med Migrationsverket som stöd se till att listan uppdateras med dagsläget.⁶

Migrationsverket väntar med beslut i ärenden där medicinsk åldersbedömning kan behövas

Den 18 februari fattade Migrationsverkets vikarierande generaldirektör beslut om att myndigheten väntar med att fatta beslut i ärenden där det finns behov av en medicinsk åldersbedömning fram till dess att Rättsmedicinalverkets nya ordning finns på plats. Rättsmedicinalverket fick våren 2016 uppdraget att genomföra medicinska åldersbedömningar från regeringen och kommer att starta verksamheten det första kvartalet 2017.⁷

Medicinska åldersbedömningar, Rättsmedicinalverket

Den 26 januari fattade Rättsmedicinalverket beslut om leverantörer för medicinska åldersbedömningar. Rättsmedicinalverket genomför dock inga medicinska åldersbedömningar för närvarande men bedömer att verksamheten kommer påbörjas under första kvartalet 2017.⁸

Åldersbedömning tidigare i asylprocessen

Den 2 februari överlämnade regeringen en lagrådsremiss till Lagrådet vilken omfattar förslag som innebär att Migrationsverket ska bedöma en persons ålder tidigare i asylprocessen än vad som görs i dag. När frågan om ålder är oklar tar Migrationsverket idag oftast ställning i åldersfrågan i samband med det slutliga asylbeslutet. I lagrådsremissen föreslås bland annat att

- Migrationsverket så snart som möjligt efter asylansökan ska göra en åldersbedömning och fatta ett tillfälligt beslut om ett ensamkommande barns ålder om det finns skäl att ifrågasätta att sökanden är under 18 år men det samtidigt inte är uppenbart att han eller hon är vuxen.
- Den sökande ska erbjudas att genomgå en medicinsk åldersbedömning innan Migrationsverket fattar ett tillfälligt beslut som innebär att han eller hon bedöms vara vuxen.
- Det tillfälliga beslutet om ålder ska kunna överklagas till domstol.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 maj 2017.⁹

Podd om ensamkommande barn och unga, Socialstyrelsen

Hur många ensamkommande barn och unga kommer till Sverige varje år? Vad gör samhället för den som är under respektive över 18 år och hur funkar det egentligen med åldersbedömningar? Via Socialstyrelsens podd *På djupet* kan man lyssna till experter gällande ensamkommande barn/unga.¹⁰

Trelleborgs kommuns arbete med nyanlända och ensamkommande barn

Under hösten 2015 tog Trelleborgs kommun emot ett stort antal nyanlända varav många ensamkommande barn. Kommunen har samlat delar av sin erfarenhet och sina ställningstaganden för framtiden i en skrift med ett antal teser för ett bättre, effektivare och mer hållbart mottagande av nyanlända och ensamkommande barn och unga; *8 teser för ett bättre mottagande av nyanlända*.¹¹

⁶ <https://www.migrationsverket.se/Andra-aktorer/Kommuner/Nyhetsarkiv/Nyhetsarkiv-for-kommuner/2017-02-16-Uppdateringsarbete-kravs-infor-det-nya-ersattningssystemet-for-ensamkommande-barn-och-ungdomar.html>

⁷ <https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Nyhetsarkiv/Nyhetsarkiv-2017/2017-02-18-Migrationsverket-vantar-med-beslut-i-arenden-dar-medicinsk-aldersbedomning-kan-behovas.html>

⁸ <http://www.rmv.se/index.php?id=462>

⁹ <http://www.regeringen.se/rattsdokument/lagratsremiss/2017/02/aldersbedomning-tidigare-i-asylprocessen/>

¹⁰ <http://www.socialstyrelsen.se/padjupet-podd/Files/index.html>

¹¹ http://www.trelleborg.se/globalassets/files/centralt/filer/rapporter/diverse/trbg_teser_2016.pdf

Många kommuner känner till självmordsplaner bland ensamkommande

Under vecka 7 genomförde Socialstyrelsen en undersökning gällande om kommuner och stadsdelar har kännedom om genomförda, försök till samt planer på självmord bland ensamkommande barn. I undersökningen kontaktades drygt 50 slumpvis utvalda kommuner och stadsdelar.¹²

Lagstiftning, förordningar mm

Lagändringar vid årsskiftet

Nya regler om särskild kvot vid urval till fristående skolor

De nya reglerna innebär ändringar av skollagen samt att en ny förordning införs; förordning om särskild kvot i fristående skolor,. Skollagen ändras så att regeringen får större möjlighet att meddela föreskrifter om urvalsgrunder i fristående förskoleklasser, grundskolor och grundsärskolor. Den nya förordningen innebär att en huvudman för en fristående skola som använder kötid som en urvalsgrund får välja att ta emot ett begränsat antal elever per läsår (särskild kvot) som ges företräde framför övriga sökande. De elever som tas in med hjälp av den särskilda kvoten ska ha varit bosatta i landet kortare tid än två år före starten av det aktuella läsåret. Kvoten kan användas vid urval till fristående förskoleklasser, grundskolor och grundsärskolor som har fler sökande än det finns platser för. *(Trädde i kraft 1 november 2016)*

Ändrade regler om slutbetyg och undervisningstid inom vuxenutbildningen

Ändringarna innebär bland annat att riktvärdet på 525 timmars undervisningstid inom kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) tas bort.

Genomförande av det omarbetade asylprocedurdirektivet

Syftet med direktivet är att se till att alla medlemsstater i EU behandlar asylansökningar på liknande sätt. Det innebär bland annat att beslut om skydd ska fattas snabbare, att besluten ska vara mer rättvisa och hålla högre kvalitet. Genomförande av direktivet innebär lagändringar i bl.a. Utlänningslagen (2005:716), och lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn.

Utökade möjligheter för migrationsdomstolar att överlämna mål

Lagändringarna gör att migrationsdomstolarna får ökade möjligheter att lämna över mål till andra förvaltningsdomstolar.¹³

Förslag om skyldighet att erbjuda lovskola

I en lagrådsremiss föreslås att det införs bestämmelser i skollagen om att huvudmän ska vara skyldiga att i vissa situationer erbjuda elever i grundskolan undervisning under skollov. I lagrådsremissen framförs bland annat att lovskolan kan utgöra ett viktigt komplement för nyanlända elever. Genom lovskolan ges de utökade möjligheter att bl.a. utveckla sina färdigheter i det svenska språket. Goda kunskaper i svenska är en grundläggande förutsättning för att en elev ska nå kunskapskraven i övriga ämnen. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2017.¹⁴

Förslag om att studerande på gymnasienivå ska kunna få längre uppehållstillstånd

Den 2 februari överlämnade regeringen en lagrådsremiss till Lagrådet omfattande förslag som innebär att unga nyanlända som studerar på gymnasial nivå ska kunna få längre uppehållstillstånd än vad de

¹²

<http://www.socialstyrelsen.se/nyheter/2017/mangakommunerkanntillsjalvmordsplanerblandensamkommande>

¹³ http://www.regeringen.se/48d2e4/contentassets/a69c4af34d954c6994bfdae59640b80e/rk_22256_lagar_forordningar_2016_2017_se_webb.pdf

¹⁴ <http://www.regeringen.se/490ed8/contentassets/bb7492c7c9ae42ecb20bc34d3c023ba9/en-skyldighet-att-erbjuda-lovskola.pdf>

annars hade fått.¹⁵ Utkastet till lagrådsremiss berördes i Omvärldsbevakning nr. 5. Synpunkterna på utkastet till lagrådsremiss från olika remissinstanser finns publicerade på regeringens hemsida.¹⁶

I lagrådsremissen föreslås att

- den som påbörjat utbildning på gymnasial nivå och som ska beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att beviljas uppehållstillstånd i Sverige (den tillfälliga lagen) eller på grund av verkställighetshinder för att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet enligt utlänningslagen (2005:716) ska kunna få ett uppehållstillstånd med en längre giltighetstid
- om grunden för tillståndet har upphört ska utlänningen kunna få ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå för att ha möjlighet att fortsätta sina studier
- den som har fått, eller annars skulle få, ett beslut om av- eller utvisning med uppskjuten verkställighet för att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet ska kunna få ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå
- det ska vara möjligt för den som har fått ett längre eller ett beviljat uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå att få ett permanent uppehållstillstånd på grund av egen försörjning även under en tid efter den tillfälliga lagens giltighetstid.

I lagrådsremissen föreslås också vissa övriga ändringar i den tillfälliga lagen. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2017.

Förordning (2016:40) om fördelning av anvisningar till kommuner

Den 9 mars träder förordning (2016:40) om fördelning av anvisningar till kommuner i kraft. Förordningen innehåller bestämmelser om fördelning av anvisningar till kommuner enligt lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning. För Västra Götaland sänks länstalen från 5 210 till 3 760.¹⁷ Utifrån länstalen beslutar Länsstyrelsen om kommuntalen.

Nyanlända barn och vuxna

Utökat uppdrag till Delegationen för unga till arbete (DUA)

Delegationen ges ett utökat uppdrag gällande att bland annat främja frivillig samverkan mellan berörda aktörer som har betydelse för nyanländas, främst nyanlända ungdomars, möjligheter att etablera sig i arbetslivet. Utredningstiden förlängs och uppdraget ska redovisas i sin helhet senast den 28 februari 2019. I och med beslutet om utökat uppdrag så kommer delegationen att anta ett nytt namn "Delegationen för unga och nyanlända till arbete".¹⁸

Uppdrag att genomföra insatser för att stärka utbildningens kvalitet för nyanlända barn och elever och vid behov för barn och elever med annat modersmål än svenska

Skolverket har fått ett regeringsuppdrag gällande att genomföra systematiska insatser i syfte att stärka huvudmännens förmåga att på kort och lång sikt erbjuda nyanlända barn och elever en utbildning av hög och likvärdig kvalitet. Målet är högre måluppfyllelse i förskolan, förskoleklassen och fritidshemmet och att förbättra förutsättningarna för goda kunskapsresultat för eleverna i grund- och gymnasieskolan. Uppdraget ersätter uppdraget att genomföra insatser för att stärka utbildningens

¹⁵ <http://www.regeringen.se/rattsdokument/lagradsremiss/2017/02/kompletteringar-av-den-tillfalliga-lagen-for-uppehallstillstand-rorande-studier-pa-gymnasieniva/>

¹⁶ <http://www.regeringen.se/remisser/2016/11/remiss-av-utkastet-till-lagradsremiss-uppehallstillstand-for-studier-pa-gymnasial-niva/>

¹⁷ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-201640-om-fordelning-av-anvisningar_sfs-2016-40

¹⁸ <http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2014/12/regeringsbeslut-delegation-for-att-minska-ungdomsarbetslosheten/>

kvalitet för nyanlända elever och vid behov för elever med annat modersmål än svenska (U2015/03356/S).¹⁹

Förslag om utredning av tak för hur många nyanlända elever en kommun ska ta emot

Gymnasie- och kunskapslyftsminister Anna Ekström vill att det utreds om det ska bli ett krav för samtliga skolformer och även friskolor att ta emot elever och att det samtidigt införs ett tak på hur många elever per skola det ska finnas.²⁰

Utredning om kommunal vuxenutbildning

En särskild utredare ska undersöka behovet av förändringar i regleringen av vuxenutbildningen, huvudsakligen när det gäller kommunal vuxenutbildning (komvux) och särskild utbildning för vuxna (särvux). Av kommittédirektivet framgår att utredaren ska analysera om nyanlända i behov av särvux i dag får detta behov tillgodosett och, om så inte bedöms vara fallet, föreslå åtgärder, och i förekommande fall lämna nödvändiga författningsförslag. I direktivet hänvisas bland annat till Gymnasiesärskoleutredningens betänkande där det anges att det många gånger kan vara svårt att bedöma varför elever inom sfi har svårigheter med sin utbildning. Svårigheterna kan bero på traumatiska upplevelser men det kan också handla om att individen har en utvecklingsstörning. Uppdraget ska redovisas senast den 31 augusti 2018.²¹

Förlängd utredningstid för Mottagandeutredningen

En särskild utredare har fått i uppdrag att föreslå åtgärder för att skapa ett sammanhållet system för mottagande och bosättning av asylsökande, nyanlända samt ensamkommande barn. Utredningen har fått förlängd tid för hela uppdraget som ska slutredovisas den 31 oktober 2017.²²

Verksamhets- och utgiftsprognos februari 2017, Migrationsverket

Den 7 februari presenterade Migrationsverket sin senaste verksamhets- och utgiftsprognos. Prognosen visar att färre människor söker asyl i Sverige men att utmaningarna fortsatt är stora. Antalet personer som veckovis söker asyl i Sverige är lägre än på fem år (runt 400-600 sökande per vecka sedan våren 2016 vilket är det lägsta antalet sedan 2012). Anledningen är att framkomligheten på väg till och genom Europa fortsätter att begränsas, bland annat genom EU:s överenskommelse med Turkiet, gränskontroller i Europa och en mer restriktiv migrationspolitik i enskilda länder. Enligt Migrationsverkets prognos kommer mellan 25 000 och 45 000 personer att söka asyl i Sverige under året. Planeringsantagandet²³ är 34 700 personer, vilket är 2 000 färre jämfört med den förra prognosen (oktober 2016). Prognosen för 2018 är 25 000–65 000 asylsökande med ett planeringsantagande på 35 000 personer, vilket är 5 000 färre jämfört med förra prognosen. Enligt prognosen är planeringsantagande för ensamkommande asylsökande barn 2 400 under 2017 och 2 900 under 2018, vilket inte innebär någon skillnad jämfört med förra prognosen.

I år kommer behovet av bosättning i kommunerna vara som allra störst som en följd av att så många sökte asyl hösten 2015 och att många av dessa nu fått eller kommer att få beslut. Enligt prognosen kommer omkring 26 500 personer vara i behov av anvisning till en kommun enligt bosättningslagen. Hur många som kan anvisas beror på de länstal som regeringen väljer att slå fast.²⁴

¹⁹ <http://www.regeringen.se/regeringsuppdrag/2017/02/uppdrag-att-genomfora-insatser-for-att-starka-utbildningens-kvalitet-for-nyanlanda-barn-och-elever-och-vid-behov-for-barn-och-elever-med-annat-modersmal-an-svenska/>

²⁰ <http://skolvarlden.se/artiklar/ris-och-ros-till-ekstroms-flyktningforslag>

²¹ <http://www.regeringen.se/492382/contentassets/e37219540ac74b909a731757bd0f6bc3/en-val-anpassad-vuxenutbildning-dir.-201721.pdf>

²² <http://www.regeringen.se/rattsdokument/kommittedirektiv/2016/12/dir.-2016112/>

²³ Prognosen utgår från ett övre och ett nedre scenario samt ett planeringsantagande däremellan, vilket är det scenario som Migrationsverket planerar utifrån.

²⁴ https://www.migrationsverket.se/download/18.4100dc0b159d67dc614b0d/1486483223639/Migrationsverket_s+prognos+2017_febr+P2-17.pdf

Undantag i PBL ska möjliggöras vid extraordinär flyktingtillströmning

Den 16 februari beslutade regeringen om en lagrådsremiss som syftar till att stärka samhällets beredskap för att hantera extraordinära flyktingsituationer. I lagrådsremissen föreslås att regeringen ska ges möjlighet att göra undantag från bestämmelser i plan- och bygglagen för att underlätta möjligheten att ge asylsökande tak över huvudet i situationer när antalet asylsökande är särskilt omfattande. Lagförslaget föreslås träda i kraft den 1 juni 2017.²⁵

Nordiskt integrationssamarbete

Nordens Valfärdscenter inom Nordiska Ministerrådet har startat ett projekt med fokus på integrationssamarbete. Målsättningen för projektet är att stödja de nordiska ländernas arbete med integration av flyktingar och invandrare genom både erfarenhetsutbyte och skapande av ny kunskap. Inom projektet pågår en kartläggning av befintlig kunskap och forskning om integration med syftet att underlätta för erfarenhetsutbyten och utveckling mellan länderna. Det kommer även att sammanställas en idébank med lokala exempel från länderna på arbete med asyl- och flyktingmottagande och integration.²⁶

Nyanlända barns hälsa

Den 16 februari anordnade Barnombudsmannen ett seminarium om nyanlända barns hälsa. Med utgångspunkt i en ny rapport där Barnombudsmannen träffat barn och unga i denna situation, diskuterades hur nyanlända barn mår och varför deras hälsa många gånger förvärras under asylprocessen i Sverige. I panelen fanns bland annat personal från elevhälsan i Järfälla. Via Barnombudsmannens hemsida kan man ta del av en film från seminariet.²⁷

Snabbspår för lärare och förskollärare

I december 2016 blev de första deltagarna i snabbspåret för lärare och förskollärare vid Stockholms universitet klara med den inledande 26 veckor långa utbildningsdelen.^{28 29} De första deltagarna vid Göteborgs universitets snabbspår började sin utbildning i november 2016 så de har ett tag kvar innan de första utbildningsveckorna är avklarade. Varje deltagares kunskaper kartläggs i syfte att få en bild av vad var och en sedan behöver komplettera för att nå målet att få lärarlegitimation eller förskollärlägitimation.^{30 31 32}

Medel till Riksidrottsförbundet för idrott för nyanlända

Regeringen har anslagit medel för idrottsrörelsens arbete med etablering av nyanlända. Under åren 2015-2018 ska Riksidrottsförbundet arbeta med att skapa aktivitet och möjlighet för engagemang med fokus på nyanlända personer som nyligen har beviljats uppehållstillstånd.³³

Nationell plan mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott

Regeringen har presenterat en plan med åtgärder för att bland annat motverka rasism i samhället. Planen innehåller ett antal strategiska områden varav området *Mer kunskap, utbildning och forskning*

²⁵ <http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2017/02/undantag-i-pbl-ska-mojligoras-vid-extraordinar-flyktingtillstromning/>

²⁶ <http://www.nordicwelfare.org/Projekt/Nordiskt-integrationssamarbete/>

²⁷ <https://www.barnombudsmannen.se/barnombudsmannen/i-media/nyheter/20171/film-fran-frukostmote-om-nyanlanda-barns-halsa/>

²⁸ <http://www.su.se/lararutbildningar/l%C3%A4rare/snabbsp%C3%A5ret-f%C3%B6r-nyanl%C3%A4nda-l%C3%A4rare/aktuellt-fr%C3%A5n-snabbsp%C3%A5ret/rektor-och-ministrar-p%C3%A5-plats-f%C3%B6r-att-fira-f%C3%A4rdiga-deltagare-inom-snabbsp%C3%A5ret-1.314660>

²⁹ <http://skolvarlden.se/artiklar/pa-vag-mot-svenskt-lararjobb>

³⁰ <http://iis.gu.se/aktuellt/snabbspar-for-nyanlanda-larare-och-forskollarare.cid1413545>

³¹ <https://www.arbetsformedlingen.se/download/18.7d475db1579f6c26d95b9ea/1476701820026/rapport-snabbsparen-201610.pdf>

³² <https://www.oru.se/nyheter/nyhetsarkiv/nyhetsarkiv-2016/full-fart-framat-for-lararnas-snabbspar/>

³³ <http://www.rf.se/idrottfornyanlanda/>

berör utbildningsområdet. I planen beskrivs pågående och planerade åtgärder inom och för organisationer och aktörer verksamma inom skolans område.³⁴

Rekryteringsprojektet Vård och omsorg, GR

Just nu pågår planeringsarbetet för *Rekryteringsprojektet Vård och omsorg* vars syfte är att möta det växande behovet av personal inom kommunernas vård- och omsorgsverksamheter. Bakgrunden till projektet är en intresseförfrågan till kommundirektörsgruppen inom GR i maj 2016 angående det ökade behovet av utbildad personal inom vård och omsorg i allmänhet och utbildad personal till äldreomsorgen i synnerhet. Åtta medlemskommuner anmälde intresse för samverkan kring att möta behovet av undersköterskor eller motsvarande. Uppdraget att utarbeta ett rekryteringsprojekt landade hos GR i samverkan mellan GR Valfärd och GR Utbildning.

Bristen på utbildad personal inom äldreomsorgen kan mötas snabbare om vi möjliggör att nyanlända får en adekvat utbildning. Projektet har därför tagit fasta på de rapporter som finns angående inlåsnings effekter, karriärmöjligheter, personalens syn på förändring och yrkets status och kommit fram till en modell där deltagarna utbildas till undersköterska i två steg. Den första delen av utbildningsinsatsen erbjuder 650 poäng yrkeskurser och utöver det tillkommer svenska, yrkessvenska, studiehandledning på modersmål, kartläggning samt APL enligt det redan etablerade konceptet Yrkesutbildningar med språkstöd (för mer information se www.grvux.se). Inom ramen för projektet finns också ambitionen att knyta elev och framtida medarbetare närmare arbetsgivaren genom att arbetsgivaren kommer delta aktivt i ansöknings- och matchningsprocessen. Detta har fallit väl ut i GR-projektet *På rätt väg* där VA-ingenjörer matchas till praktik i samarbete med aktuella arbetsgivare. Innan del två påbörjas arbetar eleven, under en överenskommen tid, på sin matchade arbetsplats och får möjlighet att "skugga" en undersköterska för att få yrkeserfarenhet samtidigt som svenskan förstärks på arbetsplatsen. Under den andra delen läser eleven resterande kurser till undersköterska på halvtid och jobbar på sin matchade arbetsplats på halvtid. Målet är att anställningen övergår till en tillsvidareanställning som undersköterska.

Syskom Integration Tjörn, Tjörns kommun

Den 1 mars startar Tjörns kommun upp utbildningsprojektet Syskom Integration Tjörn. Inom utbildningsprojektet, som är ett samarbete mellan Tjörns kommun, Arbetsförmedlingen och Validering Väst, kommer nyanlända personer utbildas till undersköterskor. En snabbare etablering i samhället är en av tankarna med projektet.³⁵

Förslag om tydligare befogenheter för polisen när beslut om avvisning eller utvisning verkställs

I ett utkast till lagrådsremiss lämnas förslag på förtydligande i lag av Polismyndighetens och Säkerhetspolisens möjligheter att använda tvångsåtgärder vid verkställighet av beslut om avvisning eller utvisning. Förslagen omfattar även situationer då barn ska tas i förvar för att genomföra en avvisning med omedelbar verkställighet, oavsett om det är Polismyndigheten eller Migrationsverket som har fattat beslutet om avvisning. Förslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2017.³⁶

Förslag för att säkerställa ett sammanhållet mottagande med tidsbegränsade uppehållstillstånd, Ds 2016:45

I promemorian lämnas förslag till ändringar i lagen om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA) och lagen om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl. som innebär att den som ansöker om ett fortsatt uppehållstillstånd innan det tidigare tillståndet löper ut inte ska återgå till mottagandesystemet hos

³⁴ <http://www.regeringen.se/48d2e5/contentassets/4e8ed488ce034340a7c04eb064cb3092/samlat-grepp-mot-rasism-och-hatbrott--nationell-plan-mot-rasism-liknande-former-av-fientlighet-och-hatbrott>

³⁵ <https://www.e-pages.dk/goteborgsposten/1957/article/528263/12/2/render/?token=3c977ff15b10885720f948abfe8bd16c>

³⁶ <http://www.regeringen.se/rattsdokument/departementsserien-och-promemorior/2016/12/tydligare-befogenheter-for-polisen-nar-beslut-om-avvisning-eller-utvisning-verkstalls/>

Migrationsverket eller till en mer begränsad rätt till vård. Förslagen bedöms bland annat innebära att familjer som har fått uppehållstillstånd och som har bosatt sig i en kommun inte riskerar att behöva flytta igen på grund av ekonomiska problem. Det innebär att barnen kan få en kontinuitet i sin utbildning på förskola och skola. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2017.³⁷

Arbetsförmedlingens prognos för år 2017-2018

Arbetsförmedlingen konstaterar i sin prognos för 2017-2018 att sysselsättningen i år ökar med 74 000 personer i åldrarna 16-64 år. Under 2016 kommer två av tre jobb att ha gått till utrikes födda. Den mycket starka tillväxten av jobb bland utrikes födda innebär en fortsatt ökad sysselsättningsgrad för gruppen.³⁸

Förlängning av ID-kontroller och gränskontroller

Den 2 februari beslutade regeringen att förlänga ID-kontrollerna med tre månader för passagerare som reser med buss, tåg eller passagerarfartyg mellan Sverige och Danmark. Beslutet började gälla den 4 februari och upphör den 4 maj 2017.³⁹

Den 9 februari beslutade regeringen att förlänga de återinförda gränskontrollerna på vissa platser i Skåne och västra Götaland i ytterligare tre månader, det vill säga till och med den 10 maj.⁴⁰

Migrationsverket stänger asylboenden

En nationell avvecklingsplan för arbetet med att avveckla 23 500 boendeplatser beslutades i december 2016. Då fick regionerna i uppdrag att göra regionala planeringar för att stänga boenden och genomföra flyttar för de människor som berörs.⁴¹

Förslag angående att införa en handräckningsbestämmelse, prop. 2016/17:86

Förslaget innebär att Migrationsverket kommer att kunna begära hjälp från Polismyndigheten, så kallad handräckning, för att få den som inte längre har rätt till bistånd i form av logi enligt lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. att lämna sin plats vid anläggningsboendet.

När det gäller barnfamiljer framförs följande i propositionen: När det gäller den kategori som förlorar rätten till ersättning enligt LMA till följd av kommunplacering så ingår också barnfamiljer. En utgångspunkt är att barn inte i onödan ska utsättas för tvångsåtgärder med inslag av våld och att barnets bästa i enlighet med barnkonventionen särskilt ska beaktas. Det är därför av vikt att bestämmelsen tillämpas med särskild restriktivitet när det rör barnfamiljer. I första hand ska andra åtgärder vidtas i form av t.ex. information och motiverande samtal. Om en handräckning ändå måste ske ska tvångsåtgärder, när barn berörs, genomföras med särskild försiktighet och på ett barnanpassat sätt, med hänsyn till det enskilda barnets situation och erfarenheter.⁴²

---

³⁷ <http://www.regeringen.se/4b00d2/contentassets/3959e239aea944f2ad443feb09c80cb4/ett-sammanhallet-mottagande-ds-201645>

³⁸ <https://www.arbetsformedlingen.se/Om-oss/Pressrum/Pressmeddelanden/Pressmeddelandeartiklar/Riket/2016-12-07-Fler-an-100-000-nya-jobb.html>

³⁹ <http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2017/02/forlangning-av-id-kontroller/>

⁴⁰ <http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2017/02/granskontroller-forlans-till-maj/>

⁴¹ <https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Nyhetsarkiv/Nyhetsarkiv-2017/2017-01-18-Planering-klar-for-att-stanga-183-boenden.html>

⁴² <http://www.regeringen.se/rattsdokument/proposition/2017/01/prop.-20161786/>

Statistik 2016 samt januari 2017⁴³

Ensamkommande barn

Sverige

- Under år 2016 ansökte 2 199 ensamkommande barn om asyl i Sverige. De flesta av dessa barn, ca 88,5 %, var i åldern 13-17 år. Under januari månad i år har 130 ensamkommande barn sökt asyl i Sverige. Av dessa var 26 flickor vilket motsvarar ca 20 %.
- Den 1 februari var 21 757 asylsökande ensamkommande barn inskrivna hos Migrationsverket. Ca 79 % av dessa barn kommer från Afghanistan (medborgarskap).

GR

- Under år 2016 anvisades 259 ensamkommande barn till kommunerna inom GR vilket kan jämföras med år 2015 då 2 961 ensamkommande barn anvisades till GR-kommunerna. Eftersom anvisningskommun kan placera ensamkommande barn i boende i annan kommun kan det faktiska antalet som bor/stadigvarande vistas i kommunerna inom GR vara ett annat.
- Till och med vecka 7 i år har 26 ensamkommande barn anvisats till kommunerna inom GR.

Asylsökande barn och vuxna

- Under år 2016 ansökte totalt 10 909 barn asyl i Sverige, inklusive ensamkommande barn. Under januari månad i år har 700 barn sökt asyl i Sverige, inklusive ensamkommande barn. Av dessa var alltså 130 barn ensamkommande.
- Under år 2016 ansökte totalt 28 939 personer (vuxna och barn) om asyl i Sverige. Under januari månad har 1 958 personer (vuxna och barn) sökt asyl i Sverige. De största länderna räknat i antal asylsökande under januari var Syrien, Afghanistan och Irak.

Rapporter och material

Åtgärder för en inkluderande arbetsmarknad, rapport från Konjunkturrådet

Konjunkturrådets rapport 2017 fokuserar på situationen på arbetsmarknaden och ger förslag på hur den kan fås att fungera bättre. Bland annat föreslås åtgärder gällande gymnasieskolan och etableringsinsatser för nyanlända.⁴⁴

Aktuella kvalitetsgranskningar från Skolinspektionen

Flerspråkiga barn i förskolan

Det övergripande syftet med kvalitetsgranskningen är att bedöma om de granskade förskolorna medverkar till att flerspråkiga barn utvecklas så långt som möjligt i sina språk. Skolinspektionen meddelar följande angående denna granskning: Just nu sker sammanställning av rapporten och Skolinspektionen räknar med att den ska publiceras i början av april. Ett webinarium om granskningsresultatet kommer erbjudas ca två veckor senare.⁴⁵

Utbildning på språkintrödnings i gymnasieskolan⁴⁶

När det gäller denna granskning så meddelar Skolinspektionen följande: Samtliga skolbesök är avklarade och beslut med tillhörande rapport är expedierade. Därmed kan man nu ta del av dessa via

⁴³ <http://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Statistik/Aktuell-statistik.html>

⁴⁴ <http://www.sns.se/wp-content/uploads/2017/01/kr-2017-rapport-med-framsida.pdf>

⁴⁵ <https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/Kvalitetsgranskning/Skolinspektionen-granskar-kvaliteten/flersprakiga-barn-i-forskolan/>

⁴⁶ <https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/Kvalitetsgranskning/Skolinspektionen-granskar-kvaliteten/sprakintroduktion1/>

SIRIS. Den övergripande granskningsrapporten kommer troligtvis publiceras under andra halvan av mars månad 2017. Troligen genomförs ett webinarium kring granskningen ca 2-3 veckor därefter. Vid det tillfället presenteras granskningsresultatet och deltagarna får möjlighet att ställa frågor till de som ansvarat för rapporten och arbetet med granskningen av språkintruktionsprogrammet.

Skolhuvudmäns mottagande av nyanlända elever⁴⁷

Skolinspektionen granskar hur ett antal kommuner och andra huvudmän arbetar med att ta emot nyanlända elever i skolan. Granskningen ska ge en bred bild av hur mottagandet fungerar och också lyfta fram goda exempel. Syftet med granskningen är att bedöma huvudmännens mottagande av nyanlända elever i grundskolan.

Ensamkommande barn i skolan, UR

Utbildningsradion, UR Samtiden, har producerat ett antal olika program och avsnitt med fokus på ensamkommande barn i skolan. Programmen är framtagna i samarbete med Karolinska Institutet och fokuserar på bland annat ensamkommande barns skolgång och psykiska hälsa.⁴⁸

Lokala exempel på arbetsmarknads- och utbildningsinsatser samt integration, SKL

SKL har på sin hemsida samlat exempel på hur kommuner på olika sätt arbetar framgångsrikt med insatser på arbetsmarknads- och utbildningsområdet samt gällande integration.⁴⁹

Forskning

Avhandling angående skolans mottagande av nyanlända elever

Jenny Nilsson Folke har undersökt hur nyanlända elever i tre olika kommuner upplever mötet med den svenska skolan och vilka villkor för lärande och inkludering som de anser att skolan erbjuder dem. Avhandlingen visar bland annat att många nyanlända upplever sig exkluderade i skolan. Skolan brister i att anpassa pedagogiken till barnens förutsättningar samtidigt som de har svårt att få kontakt med svenskspråkiga vänner.⁵⁰

Avhandling angående studieprestationer och ambitionsnivå hos barn med två utlandsfödda föräldrar

Per Engzells avhandling visar att barn med två utlandsfödda föräldrar presterar generellt sämre i skolan än barn med minst en svenskfödd förälder. Trots det väljer de oftare gymnasieprogram som ger högskolebehörighet och har högre ambitioner.⁵¹

Avhandling angående interkulturell skolutveckling

Helen Avery har disputerat med en avhandling om förutsättningarna för interkulturell skolutveckling och vilka sammanhang som finns för lärande och undervisning i samband med stödåtgärder tänkta för nyanlända och elever med invandrabakgrund. Helen har tittat på skolans organisation och framför allt

---

⁴⁷ <https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/Kvalitetsgranskning/Skolinspektionen-granskar-kvaliteten/nyanlanda-elever/>

⁴⁸ <https://urskola.se/Produkter/198793-UR-Samtiden-Ensamkommande-barn-i-skolan-Lyckad-skolgang-framjar-integration>

⁴⁹ <https://skl.se/integrationsocialomsorg/asylochflyktigmottagandeintegration/idebankforintegrationsarbetet/arbetsmarknadsochutbildningsinsatser.4408.html>

⁵⁰ <http://www.su.se/lararutbildningar/om-oss/nyheter/sv%C3%A5rt-f%C3%B6r-nyanl%C3%A4nda-att-inkluderas-i-skolan-1.320445>

⁵¹ <http://www.sociology.su.se/om-oss/nyheter/d%C3%A4rf%C3%B6r-har-barn-till-utlandsf%C3%B6dda-%C3%A4gre-betyg-men-h%C3%B6gre-ambitioner-1.316498>

på samarbetet mellan pedagoger som arbetar med svenska som andraspråk, modersmål, studiehandledning och på skolbiblioteken.⁵²

Avhandling angående studiemisslyckanden hos elever med utländsk bakgrund

Michael Lindblad har disputerat med en avhandling med fokus på "vad som finns bakom statistiken" kring elever med utländsk bakgrund. En stor andel av eleverna med utländsk bakgrund lämnar gymnasieskolan utan fullständiga betyg. Enligt en vanlig uppfattning beror detta på bristande studiemotivation. Resultatet av Michael Lindblads forskning stöder istället den forskning som visar att studiemisslyckanden ofta orsakas av många samverkande faktorer.⁵³

---

⁵² <http://www.skolporten.se/forskning/intervju/mojligheter-till-skolutveckling-utnyttjas-inte/>

⁵³ <http://www.umu.se/om-universitetet/aktuellt/nyheter/nyhetsvisning//viktigt-med-nyanserad-kunskap-om-unga-med-migrationsbakgrund.cid269504>